

Pénzügyi intézményrendszer Magyarországon 2019

DOI 10.35511/978-963-334-336-4

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

Sopron, 2019

Szerkesztők:

Kovács Tamás, Szóka Károly, Varga József

Szakmai lektor:

Parragh Bianka

Szerzők:

Baranyi Aranka
Bartók János
Fóriánné Horváth Margit
Für István
Gál Veronika Alexandra
Gulyás Éva
Hegedűs Mihály
Kómár András
Kovács Róbert
Kovács Tamás

Moizs Attila
Parádi-Dolgos Anett
Pataki László
Sipiczki Zoltán
Szarka Gábor
Szóka Károly
Tatay Tibor
Tóth Gergely
Varga József
Végh Richárd

Nyelvi lektor: Tompáné Székely Zsófia

Technikai szerkesztő: Horváthné Józsa Ágnes

A könyv a Soproni Egyetem és a Magyar Nemzeti Bank közötti együttműködés keretében, a Magyar Nemzeti Bank támogatásával készült.

Kiadja: Soproni Egyetem Kiadó

9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.

Felelős kiadó: Dr. Alpár Tibor László kutatási és külügyi rektorhelyettes

© Soproni Egyetem Kiadó

Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt.

Felelős vezető: Simon László vezérigazgató

ISBN 978-963-334-335-7 (nyomtatott)

ISBN 978-963-334-336-4 (elektronikus)

DOI 10.35511/978-963-334-336-4

Minden jog fenntartva.

Tartalomjegyzék

Előszó	11
I. rész A hazai bankrendszer működése	13
1. Új irány a monetáris politikában Magyarországon – A modern jegybanki eszközök és intézkedések gyakorlatorientált rendszerezése (Tóth Gergely)	15
1.1. Bevezetés	15
1.2. A monetáris politika fogalma, működése, szerepe	15
1.2.1. Monetáris politika fogalma	15
1.2.2. A monetáris intézkedések hatásmechanizmusa	16
1.2.3. A jegybanki eszköztár	25
1.2.4. A Magyar Nemzeti Bank	36
1.3. Irodalomjegyzék	66
2. A belföldi fizetési forgalom (Varga József)	69
2.1. A belföldi fizetési forgalom kerete	69
2.1.1. A belföldi fizetési forgalom meghatározása	69
2.1.2. A fizetési számla típusai	70
2.1.3. A pénzforgalmi jelzőszám	71
2.1.4. Fizetési szokások Magyarországon	72
2.2. Fizetési formák	75
2.2.1. Az átutalás	75
2.2.2. Beszedési megbízás	77
2.2.3. Okmányos meghitelezés (akkreditív)	80
2.2.4. Bankkártya	81
2.2.5. Fizetési számlához kötődő készpénzfizetési és fizetési számla nélküli fizetési mód	85
2.2.6. A csekk	87
2.3. Irodalomjegyzék	88
3. Bankok működése a Hitelintézeti törvény alapján (Kovács Róbert)	91
3.1. Helyzetkép a magyar hitelintézeti szektor intézményi összetételéről	91
3.2. A magyar hitelintézeti szektor szabályozási háttere	92
3.3. A pénzügyi szolgáltatás és kiegészítő pénzügyi szolgáltatás	94
3.4. A pénzügyi intézmények: a hitelintézet és szervezeti formái, valamint a pénzügyi vállalkozás	99
3.5. A hitelintézetek alapításának és működésének, illetve egyes tevékenységeinek engedélyezése	101
3.6. A kiadott engedély felügyeleti visszavonása	104
3.7. A szolgáltatás nyújtásának szabadsága: másik EGT-államban történő fióktelep létesítés szabályai	105
3.8. Irodalomjegyzék	106

4. A banki működés kockázatai (<i>Sipiczki Zoltán</i>)	109
4.1. Pénzügyi kockázatok	110
4.1.1. Hitelkockázat	110
4.1.2. Kamatláb-kockázat	116
4.1.3. Likviditási kockázat	117
4.1.4. Mérlegen kívüli kockázat	119
4.1.5. Befektetési kockázat	119
4.1.6. Valutakockázat	120
4.1.7. Nyereség és jövedelemszerkezet romlása	120
4.1.8. Tőke megfelelés elégségessége	121
4.2. Működési kockázatok	122
4.2.1. Belső csalás	122
4.2.2. Külső csalás	122
4.2.3. Foglalkoztatási gyakorlat és a munkahelyi biztonság	123
4.2.4. Ügyfelek, termékek és üzleti szolgáltatások	123
4.2.5. Eszközök fizikai károsodása	123
4.2.6. Üzleti zavarok és rendszerhibák (technológiai kockázatok)	124
4.2.7. Végrehajtás és folyamatmenedzsment	124
4.3. Szabályozási és környezeti kockázatok	124
4.3.1. Ország- és politikai kockázatok	124
4.3.2. Makrogazdasági politika	125
4.3.3. Pénzügyi infrastruktúra	125
4.3.4. Szabályozási kockázat	126
4.3.5. Pénzügyi vagy banki válság	127
4.4. Kockázatok kezelése a treasury menedzsmenttel	127
4.5. Irodalomjegyzék	128
5. Jelzálog-hitelintézetek (<i>Fóriánné Horváth Margit</i>)	131
5.1. Jelzálog-hitelintézet, zálogjog, önálló zálogjog, jelzálogjog fogalma. Jelzálog-hitelintézet elhelyezése a pénzügyi intézmények között	131
5.2. A jelzálog-hitelezés jogszabályi háttere	133
5.3. A jelzálog-hitelintézet működése	145
5.4. A magyar intézményi szabályozás hasonlítása más modellekhez	146
5.5. A magyar jelzáloghitelezés története a kezdetektől a hatályos törvény megjelenéséig	150
5.6. A magyar jelzálog-hitelezés intézményei	153
5.7. Irodalomjegyzék	159
6. Lakástakarékpénztárak (<i>Szóka Károly</i>)	161
6.1. A lakástakarékpénztárak és kialakulásuk	161
6.2. A magyarországi lakáspiac	161
6.3. A lakástakarékpénztárak kialakulása	166
6.4. A lakástakarékpénztárak magyarországi kialakulása	170
6.5. A lakástakarékpénztárak tevékenysége	172

6.6.	A lakástakarékpénztárak működése	177
6.7.	Az állami támogatás megszüntetése	182
6.8.	Irodalomjegyzék	183
7.	A szövetkezeti hitelintézetek Magyarországon (Moizs Attila).	187
7.1.	A szövetkezeti hitelintézet, a hitelintézetek sajátos megjelenési formája	187
7.2.	Szövetkezeti hitelintézetek Magyarországon	191
7.3.	A szövetkezeti hitelintézetek átalakításának aktuális állapotáról	199
7.4.	A szövetkezeti hitelintézetek jövője a magyar pénzügyi piacon	203
7.5.	Összefoglalás	208
7.6.	Irodalomjegyzék	209
8.	Egyéb banki műveletek és szereplők (Baranyi Aranka).	213
8.1.	Pénzügyi vállalkozások	213
8.2.	A lízing fogalma, története, típusai	215
8.2.1.	A lízing története	215
8.2.2.	A lízing fogalmának meghatározása a hazai jogszabályi környezetben	216
8.2.3.	A pénzügyi lízingszerződés	218
8.2.4.	Lízing fajtái	221
8.2.5.	A lízing tárgya	225
8.2.6.	A lízing ára	227
8.2.7.	A lízing és a hitel, mint eszközfinanszírozás jellemzői	229
8.3.	Faktorálás	231
8.3.1.	A faktorálás fogalma, jogi szabályozása	231
8.3.2.	Milyen jellemzői vannak a faktorálásnak?	232
8.3.3.	A faktoring fajtái	233
8.3.4.	Faktorpiaci kitekintő	236
8.4.	Irodalomjegyzék	238
9.	A bankszektor számviteli sajátosságai (Gulyás Éva)	241
9.1.	Bevezetés	241
9.2.	A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások beszámolójára és könyvvezetésére vonatkozó számviteli előírások	242
9.3.	A hazai számviteli szabályozás	244
9.4.	Az IFRS-ek szerinti szabályozás	250
9.4.1.	A mérleg – pénzügyi helyzet kimutatás – felépítése	251
9.4.2.	Mérlegen kívüli tételek	252
9.4.3.	Átfogó jövedelem-kimutatás	253
9.4.4.	CF és Saját tőke-változás (SOCIE) kimutatás	254
9.5.	Pénzügyi instrumentumok	255
9.5.1.	A pénzügyi instrumentumok fogalma	255
9.5.2.	A valós érték	261
9.5.3.	A pénzügyi instrumentumok besorolására vonatkozó előírások	263

9.5.4.	Fedezeti ügyletek	265
9.5.5.	Magyar sajátosságok következményei	266
9.5.6.	Közzétételi kötelezettségek	268
9.6.	Függelékek	270
9.6.1.	Azonos jelentéssel használt kifejezések és rövidítések	270
9.6.2.	A számviteli kormányrendelet szerinti mérlegséma	271
9.6.3.	A számviteli kormányrendelet szerinti eredménykimutatás felépítése	272
9.6.4.	Egy lehetséges IFRS szerinti bankmérleg	273
9.6.5.	Az Átfogó jövedelemkimutatás egy lehetséges felépítése.	274
9.7.	Irodalomjegyzék	275
II. rész A tőkepiac működése		279
10. A tőkepiac és a tőzsde (Végh Richárd, Szarka Gábor)		281
10.1.	A tőkepiac szerepe a gazdaságban	281
10.1.1.	Finanszírozás	284
10.1.2.	Kereskedés és árképzés	288
10.1.3.	Kockázatkezelés	289
10.2.	A tőzsde régen és ma – A tőzsde fejlődése napjainkig	293
10.3.	A Budapesti Értéktőzsde működési környezete és sajátosságai 2019 elején	295
10.4.	A Budapesti Értéktőzsde piacfejlesztési stratégiája 2016-2020	301
10.5.	Irodalomjegyzék	306
11. Befektetési alapok (Tatay Tibor)		309
11.1.	A befektetési alapok rövid története a kezdetektől napjainkig	309
11.2.	A befektetési alapok, mint portfólióbefektetések	313
11.3.	A befektetési alapok létrehozása, működése	319
11.4.	A befektetési alapok csoportosítása	321
11.5.	A hozamok és kockázatok összemérésének gyakorlati kérdései.	325
11.6.	Irodalomjegyzék	329
12. Kockázatitőke-alapok (Kovács Tamás)		331
12.1.	Fogalmi értelmezés	331
12.2.	Jogi szabályozás	335
12.3.	A piac számokban – az elmúlt négy év rövid áttekintése.	337
12.4.	Irodalomjegyzék	340
III. rész Biztosítási szektor		343
13. A biztosítási piac jellemzői és szereplői (Parádi-Dolgos Anett)		345
13.1.	Bevezetés	345
13.2.	Kockázatok	346
13.3.	A biztosítási piac és szereplői.	348
13.4.	Irodalomjegyzék	361

14. Élet- és nem-életbiztosítások (Bartók János)	363
14.1. Személybiztosítás.....	365
14.2. Életbiztosítás.....	366
14.2.1. Az életbiztosítások története.....	366
14.2.2. Az életbiztosítási piac szereplői Magyarországon.....	367
14.2.3. Az életbiztosítások célja.....	368
14.2.4. Az életbiztosítási szerződés szereplői.....	369
14.2.5. Az életbiztosítások típusai.....	369
14.2.6. Kiegészítő biztosítások.....	372
14.2.7. Az életbiztosítások egyéb szempontú csoportosítása.....	373
14.2.8. Az életbiztosítások specialitása.....	373
14.2.9. A biztosítások költségei.....	374
14.2.10. A díjtartalék.....	376
14.2.11. Az életbiztosítási piac gazdasági jelentősége.....	377
14.2.12. Az életbiztosítási piac intézményrendszere.....	378
14.2.13. Az életbiztosítási piac szabályozása, etikus biztosítás.....	379
14.3. Nem-életbiztosítások.....	385
14.3.1. A nem-életbiztosítások története.....	386
14.3.2. A nem-életbiztosítási piac szereplői Magyarországon.....	387
14.3.3. A nem-életbiztosítások célja.....	388
14.3.4. A nem-életbiztosítási szerződés szereplői.....	388
14.3.5. A nem-életbiztosítások típusai.....	389
14.3.6. Kiegészítő biztosítások.....	392
14.3.7. A nem-életbiztosítások egyéb szempontú csoportosítása.....	393
14.3.8. A nem életbiztosítások specialitásai.....	393
14.4. Viszontbiztosítás.....	394
14.5. A biztosítási szektor kihívásai.....	395
14.6. Irodalomjegyzék.....	396
IV. rész Pénztári szektor	399
15. Önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak (Gál Veronika Alexandra)	401
15.1. Önkéntes pénztárak fejlődése Magyarországon.....	402
15.2. Az önkéntes pénztárak működési alapelvei.....	403
15.3. Az önkéntes pénztárak alapítása.....	404
15.4. A tagsági viszony.....	405
15.5. Az alapszabályra vonatkozó előírások.....	407
15.6. Az önkéntes pénztárak szervezete.....	408
15.6.1. A közgyűlés feladata és hatásköre.....	409
15.6.2. Az igazgatótanács feladata és hatásköre.....	411
15.6.3. Az ellenőrző bizottság feladata és hatásköre.....	411
15.6.4. Az ügyvezető feladata és hatásköre.....	412
15.7. A pénztárak gazdálkodása.....	412
15.8. Az önkéntes pénztárak átalakulása, megszűnése.....	414

15.9.	Az önkéntes nyugdíjpénztárak	416
15.10.	Az önkéntes önszegélyező pénztárak	418
15.11.	Az önkéntes egészségpénztárak	419
15.12.	A pénztári szektor helyzete és tendenciái	421
15.13.	Irodalomjegyzék	425
16. Magánnyugdíjpénztárak és foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények (Tatay Tibor)		
16.1.	A magánnyugdíjpénztárak	427
16.2.	A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények	431
16.3.	Irodalomjegyzék	434
V. rész A pénzügyi intézményrendszer működésének egyes speciális területei		
17. A pénzügyi szervezetek szanálása (Kómár András)		
17.1.	A szanálási keretrendszer kialakulása és magyarországi bevezetése	439
17.2.	A hazai szanálási keretrendszer főbb elemei	440
17.3.	A szanálási eszköztár	444
17.4.	Szanálási kollégiumok	445
17.5.	A szanálás finanszírozása	446
17.5.1.	A Szanálási Alap	447
17.5.2.	Az Országos Betétbiztosítási Alap szanálásfinanszírozási szerepe	448
17.6.	Az MKB Bank Zrt. szanálása	448
17.7.	A szanálási keretrendszer jövője	450
17.8.	Irodalomjegyzék	451
18. Az OBA, a BEVA és a Szövetkezeti Hitelintézetek Tőkefedezeti Közös Alapja működésének jellemzői (Pataki László)		
18.1.	Nemzetközi kitekintés	455
18.2.	A hazai betétbiztosítási rendszer jellemzői	456
18.3.	A BEVA működésének jellemzői	464
18.4.	Szövetkezeti Hitelintézetek Tőkefedezeti Közös Alapja	467
18.5.	Önkéntes Betétbiztosítási Alapok	469
18.6.	Irodalomjegyzék	470
19. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása, valamint a leküzdésükre irányuló szabályozás (Für István).		
19.1.	A pénzmosás fogalma	473
19.1.1.	A pénzmosás folyamata	474
19.1.2.	Pénzmosási technikák	474
19.2.	A terrorizmus finanszírozása	483

19.3.	Nemzetközi fellépés a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása ellen	484
19.3.1.	ENSZ Egyezmények	484
19.3.2.	A Pénzügyi Akciócsoport (FATF)	485
19.3.3.	Az Egmont Csoport	486
19.3.4.	Az Európa Tanács egyezményei és a Moneyval	487
19.3.5.	Az Európai Unió szabályozása	487
19.3.6.	Az Európai Felügyeleti Hatóságok ajánlásai és iránymutatásai	490
19.3.7.	A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság ajánlásai	490
19.3.8.	Wolfsberg Csoport	491
19.4.	A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni hazai szabályozás és intézményrendszer	492
19.4.1.	Előzmények	492
19.4.2.	Hatályos szabályok	492
19.5.	Irodalomjegyzék	498
20.	A hitelintézetek könyvvizsgálata (Hegedűs Mihály)	501
20.1.	Bevezető	501
20.2.	A hitelintézeti könyvvizsgálat környezete	502
20.2.1.	A könyvvizsgálat célja és a könyvvizsgálati kötelezettség	502
20.2.2.	A könyvvizsgálóval szemben támasztott szakmai és függetlenségi követelmények	504
20.3.	A könyvvizsgálati munka szakaszai	507
20.3.1.	A megbízás elfogadásához szükséges alapfeltételek	507
20.3.2.	A könyvvizsgálat tervezése	508
20.3.3.	A társaság tevékenységének megismerése	509
20.3.4.	A kockázatok és kezelésük	510
20.3.5.	Átfogó könyvvizsgálati terv kidolgozása	512
20.3.6.	Az alapvető vizsgálati eljárások, tesztek jellegének, ütemezésének és terjedelmének meghatározása	517
20.3.7.	Az általános kontrollkörnyezet vizsgálata	518
20.3.8.	A csalás kockázatának vizsgálata a hitelintézeti könyvvizsgálat részeként	520
20.4.	A beszámoló vizsgálata egyéb szempontjai	523
20.5.	Irodalomjegyzék	529
VI. rész	A szerzőkről röviden	533

8. Egyéb banki műveletek és szereplők

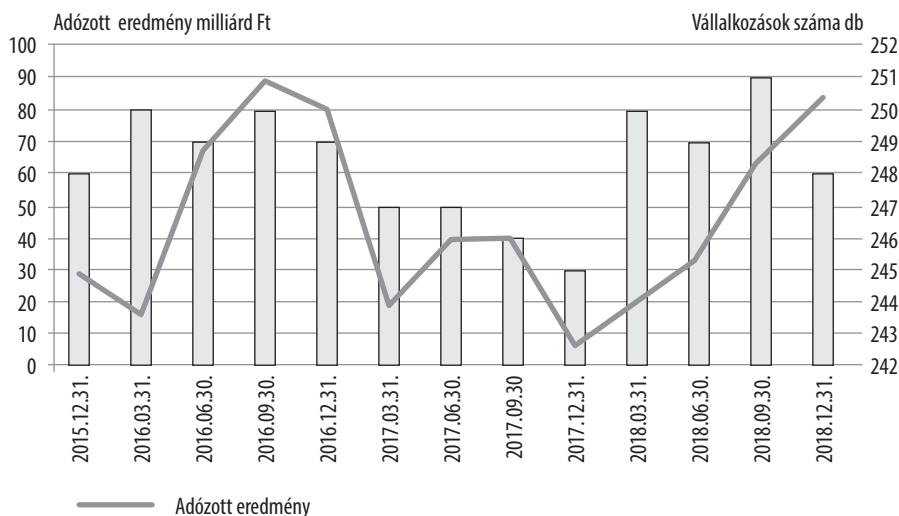
A fejezet olvasása előtt felmerülhet a kérdés: mit is értünk egyéb banki műveletek alatt? Számos módon tudjuk csoportosítani a banki/pénzügyi műveleteket, szolgáltatásokat. Klasszikus értelemben az aktív, passzív és semleges szolgáltatási csoportokat különítjük el, ez a csoportosítás leginkább arra utal, hogy a bank mérlegére milyen hatással van az adott szolgáltatás. A pénzügyi szolgáltatásokat azonban jelen esetben abból a szempontból közelítjük meg, hogy egy pénzügyi vállalkozás életében milyen nagyságrendet képviselhet. A hitelezés és betétgyűjtés a legklasszikusabb szolgáltatások közé tartoznak, ugyanakkor a lízing szolgáltatás és faktorálás sem elhanyagolható, de jellegüket, sajátosságait tekintve mégis célszerű külön kezelni és foglalkozni a témával. A lízing és a követelés megvásárlás fontos aktív szolgáltatás, azonban ezen szolgáltatások művelői között nem csak bankokat és más hitelintézeteket találunk meg, hanem pénzügyi vállalkozásokat, vagy akár más vállalkozásokat is, melyek közvetítők révén nyújtják ezen szolgáltatásokat. A könyv jelen fejezetében az egyéb pénzügyi, banki szolgáltatás vonatkozásában a lízing, a faktorálás és a forfetírozás sajátosságaival ismerkedünk meg. A részfejezetek végén bemutatásra kerülnek a lízing és faktorpiac aktuális adatai, melyek jól mutatják a szolgáltatások iránti kereslet nagyságát.

8.1. Pénzügyi vállalkozások

A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások által üzletszerűen végzett tevékenységet nevezük pénzügyi szolgáltatásnak, melyet az intézmények forintban és más fizetési eszközben is nyújthatnak ügyfeleik részére. A hitelintézetek alapvető és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokkal állnak ügyfeleik rendelkezésére. Nagyon fontos kritérium, hogy pénzügyi szolgáltatást kizárólag pénzügyi intézmény végezhet, szigorú alapítási és működési kritériumok teljesítése mellett. Az intézmények alapításának, valamint működésének engedélyezése, később pedig a folyamatos működési kontroll biztosítását az MNB felügyeleti tevékenysége garantálja. Hazánkban a pénzügyi intézmény lehet hitelintézet, valamint pénzügyi vállalkozás. A kizárólagosság elve alapján hitelintézet jogosult betét gyűjtésre, saját tőkéjét meghaladó mértékben más visszafizetendő pénzeszköz nyilvá-

nosságtól való elfogadására, valamint pénzváltási tevékenység végzésére. Ezen szolgáltatásokra tehát még pénzügyi vállalkozás sem kaphat jogosultságot a tevékenység engedélyező szervtől, vagyis a jegybanktól. A pénzügyi vállalkozások többségében aktív szolgáltatásokkal állnak az ügyfelek rendelkezésére, többek között a lízing és faktorálás, forfetírozás, hitel és pénzkölcsönnyújtás terén, de közreműködhetnek pénzügyi szolgáltatások közvetítésében is. Jelen fejezetben a két legjellemzőbb szolgáltatással, a lízinggel és a faktorálással ismerkedünk meg, hiszen a hitelezés a bankoknál is megjelenő meghatározó szolgáltatás, ugyanakkor egy hitelintézet lízing vagy követelés megvásárlásra inkább egy saját pénzügyi vállalkozást hoz létre, mintsem egy szervezetben belül nyújtana ezeket a szolgáltatásokat. Erre példa többek között az OTP csoport tagjaként működő Merkantil Bank, ami kifejezetten eszközfinanszírozással foglalkozik, vagy a Budapest Lízing Zrt., ami a Budapest Bankhoz kapcsolható, a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt, amely a Raiffeisen csoporthoz tartozik. Pénzügyi vállalkozás – kivéve a pénzügyi holding társaságot és a fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozást – legalább ötvenmillió forint induló tőkével alapítható. Pénzügyi holding társaság legalább kettőmilliárd forint induló tőkével alapítható, a fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozás legalább ötszázmillió forint induló tőkével hozható létre.

Az 1. ábrán jól látható, hogy a pénzügyi vállalkozások száma viszonylag kiegyenlített létszámot mutat. 2018. decemberi adatok alapján 1 947 milliárd forint mérlegfőösszeggel rendelkeztek, ami 5%-os bővülést jelent 2015. év végéhez képest. Az 1. ábra jól mutatja az adózott eredmény alakulását is.

1. ábra: Pénzügyi vállalkozások száma és adózott eredményük alakulása Magyarországon

Forrás: MNB (2019) idősorai alapján saját szerkesztés.

8.2. A lízing fogalma, története, típusai

8.2.1. A lízing története

Michael Marek „Lízing története” című könyvében arról ír, hogy a lízinghez hasonló gondolatok több mint 5 000 évvel ezelőttről származnak. A Sumérok Kr.e. 3 000 évvel a Tigris és az Eufrátesz folyókhoz kapcsolódó építkezéseknél, mezőgazdasági munkáknál alkalmaztak bérlethez/lízinghez hasonló ügyleteket. Az első jogi szabályokat Hammurapi törvényei tartalmazták. Több mint 1 400 évvel ezelőtt a mai Olaszország területén az üzleti lízing elődje fejlődött ki, a kereskedelmi hajózás terén. A 19. században lízingszerződéseket kötöttek ingóságokhoz kapcsolódóan. A modern kor első lízingkonstrukciója 1877-re vezethető vissza, amikor is a Bell Telephone Company telefonkészülékeket adott bérbe, és a társaság szervízszolgáltatást biztosított a készüléket bérlők részére. A lízing történetének következő jelentősebb állomása az 1950-es évek, amikor is a jelentős gazdasági fejlődés folyamatos beruházást várt el a vállalkozásoktól, azonban ehhez nem volt elegendő tőkéjük. Az a vállalkozás, aki nem akart termelési színvonalban lemaradni a gépek bérlését/lízingelését választotta. Az első lízingtársaság az USA-ban jött létre 1952-ben. A napjainkban is érvényben lévő

szabályok az Unidroit egyezményhez kapcsolhatók. Magyarországon a rendszerváltást követően vett nagyobb lendületet a lízing, mint finanszírozási forma. Az Unidroit egyezményt Ottawában fogadták el 1988-ban. Hazánkban az 1997. évi LXXXV. törvény keretében valósult meg a nemzetközi követelés-vétel, valamint az 1997. évi LXXXVI. törvény szerint a nemzetközi pénzügyi lízing alapszabályainak rögzítése.¹

8.2.2. A lízing fogalmának meghatározása a hazai jogszabályi környezetben

A jogi, kereskedelmi szótár szerint a lízing szó jelentése az alábbi: „kölcsonbérlet, hosszú időre szóló bérlet, ami megvásárlással végződik. A szó angol eredetű.”²

A következőkben megismerkedünk a lízing tranzakció szereplőivel és a szolgáltatás napjainkban alkalmazott jogi szabályaival.

A lízing tranzakció résztvevői:

- Lízingbeadó: az a vállalkozás, amely tulajdonosa annak a lízingtárgynak, amit lízingbe ad.
- Lízingbevevő: az a vállalkozás, amely lízingeli, használja a lízingtárgyat, amelynek fejében lízingdíjat fizet.
- Eladó (szállító): az a kereskedő, aki forgalmazza a lízingbevevő által lízingelni kívánt lízingtárgyat.

A lízing tehát egy finanszírozási forma, amely esetében a lízingbeadó, más néven finanszírozó, a lízingbevevő által megnevezett tárgy határozott időre a lízingbevevő használatába adja. A lízingbevevő a lízingszerződésben előre rögzített lízingdíjak megfizetésére vállal kötelezettséget. A lízingszerződés elsődleges fedezete maga a lízing tárgya, amelynek tulajdonjoga csak a finanszírozási futamidő végén, a teljes lízingdíj, valamint ún. maradványérték megfizetését követően száll át a lízingbevevőre.³

A finanszírozás teljes futamideje alatt a lízingbeadó a finanszírozott lízingtárgy tulajdonosa. A lízingtárgy fedezetet jelent a lízingbeadó számára a lízing teljes futamideje alatt, lízingbevevő számára kitermeli a lízingköltségét.

1 <https://www.competence-site.de/geschichte-des-leasing-abriss-einer-beeindruckenden-entwicklung/>; http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/2_2009/a_lizing_torteneti_fejlolese/

2 <http://lizing.szojelentes.com/>

3 <http://www.leasingmarket.hu/hu/fogalomtar/>

A lízing szolgáltatás a lízingbeadó és a lízingbevevő közötti megállapodás, amelynek keretében a lízingbeadó egy adott összeg megfizetése vagy fizetések sorozata ellenében átadja a lízingbevevőnek azt a jogot, hogy egy adott eszközt a szerződésben meghatározott ideig használhasson. A pénzügyi lízing egy olyan lízing, amely lényegileg az eszköz tulajdonlásával járó összes kockázatot és hasznot átadja. A tulajdonjog végül vagy átadásra kerül vagy nem (Pataki - Gyurcsik, 2017).

A lízing definiálása a **hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény** (a továbbiakban Hpt.) alapján következőképpen foglalható össze.

A Hpt. lényegében a szakirodalom által ismert lízing formák közül egy típusra, a pénzügyi lízingre fókuszál. A definíciót a törvény **6. § (1) bekezdés 89. pontja tartalmazza, ennek értelmében pénzügyi lízing** az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó a tulajdonában lévő ingatlant vagy ingó dolgot, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a használatba adással a lízingbevevő:

- viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot,
- a hasznok szedésére jogosulttá válik,
- viseli a közvetlen terheket (ideértve a fenntartási és amortizációs költségeket is),
- jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbevevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakerül a lízingbeadó birtokába.
- A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos –, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését. (Hpt.)

A lízingbeadók és a lízingbevevők számára további iránymutatást a 2013. évi V. számú törvény a Polgári törvénykönyv (Ptk.) LIX. fejezet 6:409. § ide vonatkozó szabályai adnak, ennek alapján elsőként a pénzügyi lízingszerződés tartalmát tekintjük át.

8.2.3. A pénzügyi lízingszerződés

Pénzügyi lízingszerződés alapján a lízingbeadó a tulajdonában álló lízingtárgyat, amely lehet dolog vagy jog, határozott időre használatba adja a lízingbevevő részére. A lízingbevevő a lízingtárgy átvételére és lízingdíj fizetésére köteles. A törvény azt a határozott ideig tartó használatot minősíti **pénzügyi lízingnek, amely esetén a lízing futamideje eléri vagy meghaladja a lízingtárgy hasznos élettartamát; illetve a futamidő nem éri el a gazdasági élettartamot, de a lízingbevevő a lízingtárgy szerződéskori piaci értékénél jelentősen alacsonyabb áron (maradványértéken) megszerzi vagy megszerezheti a lízingtárgy tulajdonjogát.**

A definíció alapján felmerülhet a kérdés mit tekintünk hasznos élettartamnak? „Az immateriális javak, a tárgyi eszközök hasznos élettartama az az időtartam, amely alatt a gazdálkodó az adott eszközt várhatóan használni fogja. Az eszköz maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét értékcsökkenési leírásként ezen időszak alatt számolják el.” (Aktuális kérdések, KPMG, 2014)

A lízingekre vonatkozó IAS17 nemzetközi számviteli standard definiálja mind a hasznos élettartamot, mind pedig a gazdasági élettartamot. **Hasznos élettartam** alatt a magyar számviteli törvény is azt érti, **amíg az eszközt a gazdálkodó várhatóan használni fogja**, az eszközben megtestesülő gazdasági hasznokat a gazdálkodó felhasználja. **A gazdasági élettartam ennél hosszabb, azt mutatja, hogy maga az eszköz gazdaságilag meddig használható.**⁴

A definíciók értelmezéséhez nézzünk egy egyszerű példát. Egy fuvarozással foglalkozó vállalkozás vásárol egy teherautót, mellyel külföldi fuvarozást fog lebonyolítani. A tulajdonos úgy gondolja, hogy bizottsággal külföldi fuvarokat 1 millió kilométerig tud vállalni. Vagyis 1 millió kilométer megtétele után még nem kell a teherautót a MÉH telepre vinni, de azt a célt, amit eredetileg szántak neki, azt már nem tudja teljesíteni. Tehát a hasznos élettartam jelen esetben az az idő, ami alatt a teherautó eléri az 1 millió megtett kilométert.

A lízingbeadó esetén a futamidő alatt fizetendő lízingdíjak összege eléri a lízingtárgy piaci értékét, függetlenül attól, hogy a futamidő hogyan viszonyul a lízingtárgy gazdasági élettartamához, illetve, hogy történik-e a futamidő végén tulajdonszerzés.

---

⁴ https://lizing.blog.hu/2016/02/01/a_penzugyi_lizing_es_az_operativ_lizing_elhatarolasa_az_uj_ptk_alapjan

Mit tekintünk gazdasági élettartamnak?

A gazdasági élettartam vagy az az időszak, amely alatt egy eszköz egy vagy több használó számára várhatóan gazdaságilag használható; vagy azoknak a termelési vagy hasonló teljesítményegységeknek a száma, amelyek az eszköz révén egy vagy több használó által várhatóan kinyerhetők. Vagyis az előző példát folytatva, a vállalkozás 1 millió kilométer után nem használja a teherautót külföldi fuvarba, de belföldön rövidebb távolságokon még használható, azonban ezen használat során már nem termel annyi jövedelmet, mint az eredeti célja szerint, de azért még működik. A hasznos élettartam rövidebb, mint a gazdasági élettartam. A lízingelés során a futamidő hosszát maximum a hasznos élettartamig határozzák meg.

A lízing biztosítéka

Ha a lízingtárgy ingatlan, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a tulajdonjog bejegyzésével egyidejűleg az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni. Ha a lízingszerződés megkötésekor a dolog a lízingbeadó tulajdonában van, a bejegyzésre a birtokátruházásig kell, hogy sor kerüljön. Ha a lízingtárgy ingó dolog vagy jog, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezni. Ha az ingó dolog tulajdonjogát vagy a jog fennállását közhiteles nyilvántartás tanúsítja, és jogszabály a dolog vagy jog elzáróztatását a nyilvántartásba való bejegyzéshez köti, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a megfelelő lajstromba bejegyeztetni.

Maradványérték definiálása az IAS 17 Lízingek c. Nemzetközi Számviteli Standard szerint: a maradványérték az a becsült összeg, amelyet a gazdálkodó egység jelenleg kapna az eszköz elidegenítésekor, csökkentve az elidegenítés becsült költségeivel, ha az eszköz életkora és állapota olyan lenne, mint ami annak hasznos élettartama végén várható.

A lízingbeadó/lízingbevevő kötelezettségei

A lízingbeadó szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a lízingtárgyon olyan joga, amely a lízingbevevőt a használatban korlátozza vagy a lízingtárgy használatát megakadályozza. Erre a kötelezettségre a jogszavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a lízingbevevő elállás helyett a szerződést felmondhatja. A lízingtárgy hibája miatt a lízingbeadót kellékszavatosság

akkor terheli, ha közreműködött a lízingtárgy kiválasztásában, vagy a lízingtárgy megszerzésére irányuló szerződésből fakadó szavatossági jogairól a lízingbevevő hozzájárulása nélkül lemondott. Ebben az esetben a kellékszavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a lízingbevevőt az elállás helyett a felmondás joga illeti meg és a lízingbevevő a lízingtárgy kicserélését nem követelheti. A lízingbevevő köteles értesíteni a lízingbeadót, ha a kellékszavatosság kötelezettje a kijavításra vagy kicserélésre vonatkozó kötelezettségnek nem tesz eleget, vagy ha a hiba miatt árleszállításnak vagy elállásnak van helye.

A lízingbevevő a szerződés megkötésétől, dolog esetén a birtokátruházástól szedi a lízingtárgy hasznait, viseli a lízingtárggyal járó terheket, költségeket és azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit nem lehet kötelezni. A lízingtárgy használatára és átruházására a bérleti szerződés szabályait kell alkalmazni. A lízingbevevő a lízingtárgy használatának átengedésére a lízingbeadó hozzájárulásával jogosult. Ha a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó engedélyével más használatába adta, a használó magatartásáért úgy felel, mintha a lízingtárgyat maga használta volna. Ha a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó engedélye nélkül engedi át másnak használatra, felelős azért a kárért is, amely e nélkül nem következett volna be. Ha a lízingbevevő jogosult a lízingbe vett dolog tulajdonjogának vagy jognak a megszerzésére, e jogát a lízingbeadó hozzájárulása nélkül jogosult harmadik személyre átruházni.

Lízingszerződés felmondása

A lízingbevevő a díjat a szerződésben meghatározott időszakonként előre köteles megfizetni. Arra az időre, amely alatt a lízingbevevő a lízingtárgyat a saját érdekkörén kívül felmerült okból nem használhatja, lízingdíj nem jár. A lízingbeadó jogosult a szerződést felmondani, ha a lízingbevevő:

- a fizetőképességére vonatkozó vizsgálatot akadályozza;
- vagyoni helyzetének lényeges romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti kötelezettségének a teljesítését;
- a lízingbeadó felhívása ellenére folytatja a nem rendeltetésszerű vagy a szerződésnek egyébként nem megfelelő használatot;
- szavatossági jogainak érvényesítésére irányuló kötelezettségének felhívás ellenére nem tesz eleget;
- az őt terhelő lízingdíj, költség vagy teher megfizetését elmulasztotta, és a

lízingbeadó a lízingbevevőt megfelelő határidő kifizetésével és a következőkre való figyelmeztetéssel a fizetésre felszólította, és a lízingbevevő e határidő elteltéig sem fizetett.

Ha a lízingszerződést a lízingbeadó felmondja, a lízingbeadó köteles a lízingbevevővel a zálogjog érvényesítésére vonatkozó szabályok szerint elszámolni. A lízingbevevő jogosult a szerződést felmondani, ha a lízingbeadó szavatossági elállási jogának érvényesítésére vonatkozó kötelezettségének felhívás ellenére nem tesz eleget. (Ptk.)

A lízing jogszabályi hátterének áttekintését követően áttekintésre kerülnek az egyes lízing típusok.

8.2.4. Lízing fajtái

A pénzügyi lízing esetén egyik szereplő – nevezetesen a lízingbeadó – pénzügyi intézményként működik. A lízingügylet másik szereplője a lízingbevevő, akinek vállalkozása működtetéséhez, bővítéséhez nagy értékű eszközre van szüksége. A lízingbevevő vállalkozás kihasználva a pénzügyi lízing adta lehetőségeket nem költ jelentős összeget a gép beszerzésére, ehelyett megkeres egy lízingeléssel foglalkozó pénzügyi intézményt, aki megveszi számára a szükséges gépet, berendezést. A lízingbeadó által megvásárolt eszközt a lízingbevevő használatba veszi a megkötött lízingszerződés alapján. A lízinget lényegében áruban nyújtott hitelként is tudjuk definiálni. A lízingszerződés tárgyát képező gép képezi az ügylet fedezetét, tehát külön fedezet nem kerül elkülönítésre, lekötésre (Gyulai, 2013).

Egy lízing akkor minősül pénzügyi lízingnek, ha a lízingbeadó az összes, a tulajdonlással járó kockázatot és hasznot átadja a lízingbevevőnek. Egy lízing akkor minősül operatív lízingnek, ha lízingbeadó nem adja át lényegileg az összes, a tulajdonlással járó kockázatot és hasznot a lízingbevevőnek.

A pénzügyi lízing altípusai:

- 1. Nyílt végű pénzügyi lízing** esetén a lízingbevevő választhat a szerződés végén, hogy egyrészt a lízingszerződés lejártát követően megvásárolja az általa használt eszközt, vagy nem él a további használati lehetőséggel. Természetesen akár úgy is dönthet a lízingbevevő, hogy a meglévő lízingszerződést meghosszabbítja.

A nyíltvégű pénzügyi lízing jellemző tulajdonságai:

- A futamidő alatt a lízingtárgy tulajdonosa a lízingbeadó, lízingbevevő kizárólag a lízingtárgy használatára jogosult, lízingdíj fizetés ellenében.
- A lízingtárgyat a lízingbevevő veszi fel könyveibe, tartja nyilván és számolja el az amortizációt, illetve a lízingdíjak kamat részét költségként a mindenkori számviteli szabályoknak megfelelően.
- A havi lízingdíjak tőketörlesztő részét ÁFA terheli. A vételár ÁFA tartalmát a lízingbeadó visszaigényelheti/levonásba helyezheti a hatályos számviteli szabályoknak megfelelően. Személygépjármű finanszírozás esetén 2012. 01. 01-től a lízingdíjakra eső ÁFA értéke a lízingbevevő által visszaigényelhető/levonásba helyezhető.
- A lízingszerződés alapján a lízingbevevő megszerezheti a lízingtárgy tulajdonjogát a teljes tartozás és a maradványérték megfizetésével. A maradványértéket úgy kell meghatározni, hogy a lízingtárgy futamidő végi valós piaci értéket tükrözze, de minimálisan reális opciót jelentsen a lízingbevevő számára.

- 2. Zárt végű pénzügyi lízing:** a lízingszerződésben arról határoznak, hogy a lízingelt eszköz a lízingbevevő tulajdonát képezi a lízingszerződés lejártával.

A zártvégű pénzügyi lízing jellemző tulajdonságai:

- A konstrukció célja a lízingtárgy tulajdonjogának lízingbevevő által történő megszerzése a futamidő végén.
- A futamidő alatt a lízingtárgy tulajdonosa a Lízingbeadó, az ügyfél kizárólag a lízingtárgy használatára jogosult, lízingdíj fizetése ellenében.
- A lízingbevevő a futamidő végén a teljes lízingtartozás (összes lízingdíj) megfizetése után a lízingtárgyon automatikusan tulajdonjogot szerez.
- A lízingtárgyat a lízingbevevő veszi fel könyveibe, tartja nyilván és számolja el az amortizációt, illetve a lízingdíjak kamat részét költségként a mindenkori számviteli törvényeknek megfelelően.
- A lízingbevevőnek teljes ÁFA fizetési kötelezettsége van a futamidő elején, amely a lízingtárgy átadás-átvételekor esedékes és később visszaigényelhető/levonásba helyezhető a mindenkori számviteli törvényeknek megfelelően. Az ÁFA összege a lízingtárgy teljes nettó értékére kerül felszámításra.
- A havi lízingdíjakat további ÁFA nem terheli.

Az operatív lízing sajátosságai

Az **operatív lízinget** speciális bérletként szoktuk emlegetni, ugyanis a lízingbeadó nem tartósan bocsátja az eszközt a lízingbevevő használatába, rendszerint ez átmeneti időre szolgál. A bérlettel ellentétben itt lehetőséget kap a lízingbevevő a vásárlásra, amennyiben a lízingszerződés lejár. A pénzügyi lízinghez képest nagyobb kockázatot hordoz magában a lízingbeadó szempontjából. A kockázat abból adódik, hogy a visszaadott lízing tárgyat milyen feltételekkel tudja újra lízingbe adni. A lízing tárgy kihelyezési kockázata miatt magasabb kockázati fel-árral dolgoznak a lízingbeadók, mint a pénzügyi lízing esetén.

Az operatív lízing (tartós bérlet) jellemző tulajdonságai:

- A lízingtárgy tulajdonosa a lízingbeadó, lízingbevevő kizárólag a lízingtárgy használatára jogosult a lízing futamidő alatt, lízingdíj fizetés ellenében.
- A lízingtárgyat a lízingbeadó tartja nyilván a könyveiben és számolja el az amortizációt.
- A vételár áfa tartalmát a lízingbeadó igényli vissza.
- A lízingbevevő a nettó bérleti díjat a mindenkori számviteli törvények szerint számolhatja el költségként.
- A havi lízingdíjakat áfa terheli.
- Lejáratkor a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó birtokába adja, a lízingtárgy a lízingbevevő tulajdonába a futamidő végén sem kerülhet.
- A lízingdíjak kalkulációja a lízingtárgy futamidő végi, reális piaci értéket tükröző maradványérték figyelembevételével készül, amely nem lehet nulla. lízingbeadónak nyitott pozíciója (maradványérték kockázata) csökkenése érdekében (vissza)vásárlási megállapodás megkötésére van szüksége jellemzően az eladóval (vagy bármely más független 3. féllel).

Szempontok	Pénzügyi lízing	Operatív lízing/Tartós bérlet
A lízingbeadó oldaláról	<ul style="list-style-type: none"> A lízingbeadó célja a rendelkezésre álló pénzeszköz kihelyezése. A lízingszolgáltatás a pénzügyi kihelyezéshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatás. A tervezett jövedelem nagy részét a kamatjövedelem képezi. 	<ul style="list-style-type: none"> Komplex szolgáltatás, üzemeltetési kockázatot is vállal. A jövedelem a lízingszolgáltatás díja, nem a kamatjövedelem.
A lízingbevevő oldaláról	<ul style="list-style-type: none"> A lízingbevevő számára forrásszerzést jelent, az új eszköz beszerzését tervezi késleltetett fizetéssel. Tulajdonjog megszerzése az elsődleges cél. 	<ul style="list-style-type: none"> Elsődlegesen használatra tart igényt. A tulajdonjog megszerzése nem elsődleges szempont.
Résztevők	<ul style="list-style-type: none"> Lízingbeadó Lízingbevevő Eladó 	<ul style="list-style-type: none"> Lízingbeadó Lízingbevevő Eladó
Lejárta előtti szerződés felmondás	<ul style="list-style-type: none"> A lízingszerződés a lízingbevevő által akkor mondható fel, ha a teljes lízingtartozás kiegyenlítésre került. 	<ul style="list-style-type: none"> A lízingügylet rendes felmondással nem szüntethető meg.
Amortizációs	<ul style="list-style-type: none"> A lízingbevevő amortizálja amortizációs kulcsok alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> A lízingbeadó könyveiben szerepel és ő amortizálja.
Biztosítás és egyéb költségek	<ul style="list-style-type: none"> Lízingbevevőt terhelik. 	<ul style="list-style-type: none"> Lízingbeadót terhelik, de a lízingdíjába beépítésre kerül.

1. táblázat: Pénzügyi és operatív lízing összehasonlítása

Forrás: <https://lizing.raiffeisen.hu/lizing/lizing-fogalma>, letöltve 2019. 03. 12.

Egyéb lízing fajták jellemzői

A **visszlízing** elsősorban nehéz pénzügyi helyzetben, likviditási gondokkal küszködő vállalkozások átmeneti forráshoz jutásának egyik lehetősége lehet. A lízingtárgy tulajdonosa a működéséhez nélkülözhetetlen ingatlant, gépet vagy berendezést nem adja el véglegesen, hanem keres egy „befektetőt” aki a lízingtárgyat megvásárolja, majd később lízingszerződés keretében a rossz anyagi helyzetbe került vállalkozásnak lízingbe adja. A sajátos ügylet során a lízingelt tárgy eredeti tulajdonosa forráshoz jut, melyből tudja rendezni tartozásait vagy azok egy részét, ugyanakkor a működését biztosító eszközről, épületről nem kell lemondania. A lízing szerződés lehetővé teszi, hogy amennyiben rendeződik a lízingbevevő vállalkozás anyagi helyzete, a lízingszerződés végén visszavásárolhatja eszközét.

A **szervizlízings** keretében a lízingbeadó vállalja, hogy a lízingtárggyal kapcsolatos javítási, karbantartási műveleteket, szolgáltatásokat biztosítja a lízingbevevő részére. Ez a lízingszolgáltatás kapcsolódhat a pénzügyi lízinghez is vagy más lízingtípushoz.

Közvetlen lízing: a lízingbeadó megegyezik a lízing tárgy beszerzőjének személyével.

Közvetett lízing: A lízingelt tárgyat beszerző cég nem adja lízingbe az eszközt, a lízingbeadó egy erre szakosodott intézmény lesz. (Gál, 2013)

Az **allízings** keretében a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó beleegyezésével egy második lízingbevevőnek lízingbe adja. A „fő” lízingelő általában anyagi lehetőségei miatt több eszközt tud egyszerre lízingelni, amit később alvállalkozóknak ad tovább szintén lízing formájában.

A **határon átnyúló lízing** esetén a lízingbeadó és a lízingbevevő két különböző országban található. ⁵

A **fel nem mondható lízing** olyan lízing, amely csak akkor mondható fel, ha:

- valamilyen esetleges függő esemény bekövetkezik;
- a lízingbeadó hozzájárul;
- a lízingbevevő ugyanazzal a lízingbeadóval ugyanarra, vagy egy azzal egyenértékű eszközre vonatkozóan új lízingmegállapodást köt; vagy
- a lízingbevevő megfizet egy olyan további összeget, amely alapján a lízing kezdetekor a lízing folytatása ésszerű mértékben biztosnak látszik.

8.2.5. A lízing tárgya

Jellemzően olyan eszközök melyeknek likvid másodlagos piacuk van, biztosítva ezáltal a lízingbeadót, hogy amennyiben a lízingbevevő nem tudja lízingdíját fizetni, így fedezetből, vagyis a lízingtárgy értékesítéséből kellő finanszírozási háttér legyen biztosítva. A lízing tárgyát a lízingbevevő a saját igényei, szükségletei, lehetőségei szerint választja ki, mérlegelve, hogy a pénzügyi lehetőségei milyen kereteket szabnak.

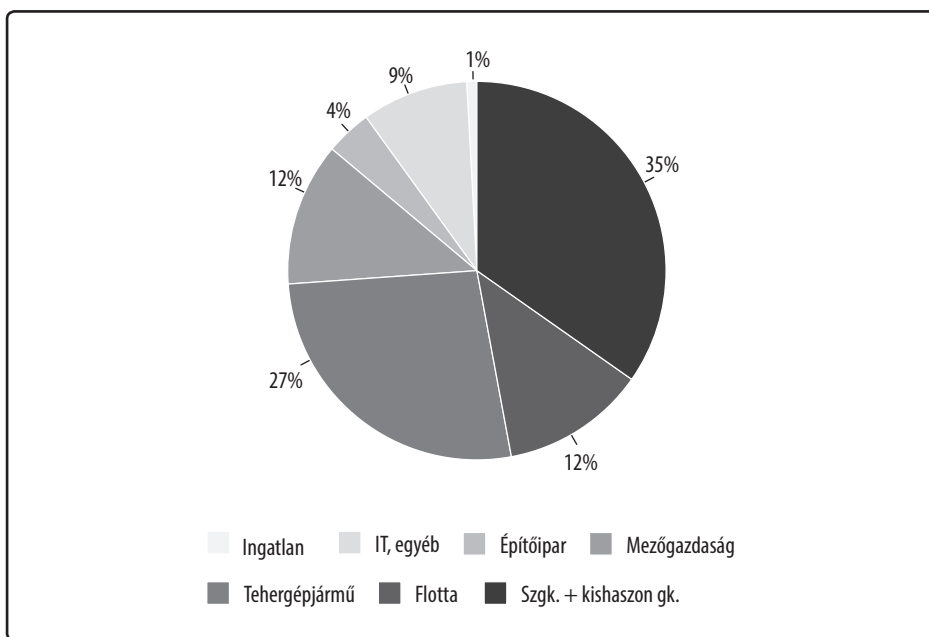
---

⁵ <http://ecopedia.hu/lizing>

Jellemző lízingeszközök:

- személy és kishaszonjármű,
- tehergépjármű,
- mezőgazdasági gép,
- építőipari gép,
- IT-irodai gépek,
- egyéb gépek,
- lakás,
- ingatlan,
- hajó, vasút, repülő. ⁶

A Magyar Lízingszövetség adatai szerint (lásd 2. ábra) a hazai ingatlan piac finanszírozásában a lízing nem bír nagy jelentőséggel, mindössze 3,5 milliárd forintra tehető az ebben a formában finanszírozott ügyletek értéke 2018-ban.

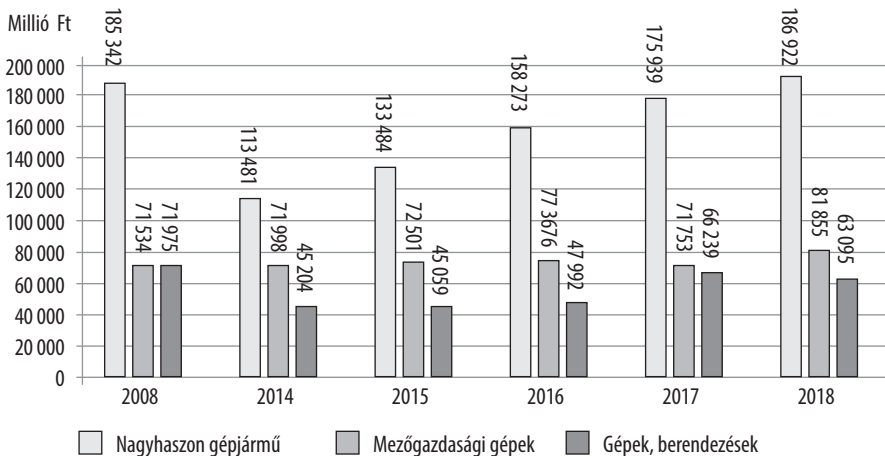

2. ábra: A lízing piac szerkezete eszköz kategóriánként 2018-ban
Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján saját szerkesztés, adatok letöltése: <http://lizingsovetseg.hu/hasznos/elemzesek>, 2019. 03. 09.

⁶ <http://lizingsovetseg.hu/hasznos/elemzesek>

A személygépkocsik és kisteherautók finanszírozása 2018-ban a kihelyezett finanszírozási összeg 35%-ot, a tehergépjárművek mintegy 27%-os részarányt képviselnek. A finanszírozás nem csak az új, de használt gépjárművekre is vonatkozik.

2018-ban 136 000 db új gépkocsit értékesítettek, a lízing keretében megvalósult ügyletek száma 39 782 db volt, azaz közel 30%-a az adásvételeknek lízing keretében került finanszírozásra. A céges vásárlások összege 127 758 millió forint összeget tett ki, míg a magánszemélyek esetén ez 57 869 millió forint. A magánszemélyek lízing iránti megnövekedett érdeklődését mutatja, hogy 2016 első negyedévében új autó finanszírozáshoz 4 752 millió forint összegű finanszírozást vettek igénybe a lízingen keresztül, addig ez 2018. negyedik negyedévében 14 317 millió forint volt (lásd 3. ábra).

3. ábra: A lízing keretében kihelyezett eszközfinanszírozás értéke

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján saját szerkesztés, adatok letöltése: <http://lizingszovetseg.hu/hasznos/elemzesek>, 2019. 03. 09.

8.2.6. A lízing ára

A lízing költségeinek becsléséhez alkalmaznak egy úgynevezett lízingszorító mutatót, ami megmutatja, hogy a teljes lízingdíj hányad része a beszerzési árnak. Minél kisebb az érték annál kedvezőbb lehet a lízingelés. A mutató nem kalkulál a pénz időértékével.

Lízingszorzó = Fizetendő teljes lízindíj / A lízingtárgy beszerzési ára

A lízing árának nagyságát meghatározza a lízing futamideje, a lízingelt eszköz értéke, az önerő nagysága. Az önerő nagysága csökkenti a lízingbeadó kockázatát, az önerő meghatározása a lízingbeadó döntése alapján kerül meghatározásra, rendszerint a lízingbevevő fizetőképessége alapján. Zárt végű pénzügyi lízing esetén a teljes általános forgalmi adót meg kell fizetnie a lízingbevevőnek. A lízing finanszírozható forint alapú és deviza alapú forrásokból. A források kamatlába lehet fix vagy változó. Amennyiben forint alapú és változó kamatozású a lízing ebben az esetben a kamat legtöbb esetben a Budapesti Bankközi Forint Hitelkamatlábhoz (BUBOR) képest változik. Deviza alapú hitelek esetén a LIBOR (London Inter-bank Offered Rate), vagy a CIRR (Commercial Interest Reference Rate) gyakran alkalmazott irányadó kamatláb. A CIRR referencia kamat 1 éves LIBOR kamatlábon alapul és minden év elején az Európai Bizottság közzéteszi az adott évre vonatkozóan. Ezt követően a referencia kamat mértéke csak akkor változik, ha a megelőző három hónap alapján számított átlagos kamatláb több mint 15%-kal eltér az érvényben lévő kamatlábtól. A kamat csak EUR és más uniós devizákra kerülhet megállapításra, USD vagy más harmadik országbeli devizára vonatkozóan nem.⁷

A lízing kamatára állami támogatás is igényelhető bizonyos esetekben, ezzel jelentősen kedvezőbbé válhatnak a finanszírozás keretei. A kamattámogatást a finanszírozó intézmény által kiállított igazolás esetén a Nemzeti Adó és Vámhivatalnál lehet visszaigényelni.

A lízingdíj: a lízingbevevő által rendszeresen (havonta, negyedévente, szezonálisan) fizetett összeg, használati díj, amely tőkerészből és kamatrészből áll. Az operatív lízing esetén nem különül el a kamat és a tőkerész a lízingdíjon belül. A lízindíj megfizetése történhet egyenlő részletekben, annuitás formájában, vagy egyenlő tőketörlesztéssel. Ez jellemzően változó kamatozású ügyleteknél fordul elő. Mezőgazdasági vállalkozások a szezonális árbevételre tekintettel egyedi lízingdíj megfizetést is kérhetnek.

A lízingből történő finanszírozás költségei tovább csökkenthetők, amennyiben a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramja keretében hirdetett NHP Fix konstrukciót válasszák az ügyfelek. Az MNB 2019. januártól indította

---

⁷ <https://exim.hu/hasznos/arfolyamok-es-kamatlabak>

ezt az új konstrukciót, melyet mikro-, kis- vagy középvállalkozások igényelhetnek többek között **lízingfinanszírozás céljából is. Maximum 2,5%-os kamattal kiszámítható**, a futamidő alatt végig fix kamatozású finanszírozás valósulhat meg **forint alapú** finanszírozás keretében, árfolyamkockázat nélkül.

A maradványérték

- Operatív lízing esetén a lízingtárgy becsült piaci értéke a futamidő végén. A maradványérték figyelembevételével kalkulálják ki a lízingdíj összegét.
- A nyílt végű pénzügyi lízing esetén a futamidő végi díj, amelynek megfizetésével lízingbevevő tulajdonjogot szerezhet az általa használt lízing tárgy felett.
- A zárt végű pénzügyi lízing esetén általában nincsen, de bizonyos esetekben a lízingbevevő kérésére az utolsó lízingdíj egy magasabb összegben kerül megállapításra, ami így csökkenti a futamidő alatti lízingdíjakat. A lízingbeadó speciális feltételeket is előírhat a lízingbevevő részére, melyek garanciát nyújthatnak a folyamatos fizetésre. Ilyen szerződéses kötelezettségvállalás lehet a devizaalapú lízing esetén, hogy a lízingbevevő legalább akkora árbevételre tesz szert devizában, mint amekkora a fizetési/törlesztési kötelezettsége.

8.2.7. A lízing és a hitel, mint eszközfinanszírozás jellemzői

- A lízing nem igényel külön fedezetet, a hitel esetében elkülönült fedezetről, biztosítékról kell gondoskodni.
- A hitel összegéből, pl. egy szabad felhasználású jelzáloghitelből, bármit vásárolhatunk, nincs meghatározva a vásárolt eszköz. A lízing esetén egy konkrét, előre meghatározott eszközbeszerzésre kerül sor.
- A hitelből vásárolt eszköz tulajdonosa és használója nem válik el, pl. gépjárművásárlás esetén a törzskönyvben a tulajdonos az, aki használja az eszközt. A lízing esetén a lízing tulajdonosa és az eszköz használója eltér egymástól, a törzskönyv példájánál maradva, a tulajdonosként a finanszírozó kerül feltüntetésre. A lízingbevevő jogot formálhat az eszköz megvásárlására.
- A lízing nem igényel egy összegű, jelentős pénzkötést a lízingbevevő részéről, a hitelből történő vásárlásnál a teljes vételárat ki kell fizetni, igaz nem feltétlenül kell hitelből, lehet saját forrásból is finanszírozni, de ekkor is jelentős egy összegű forrást kell a vásárlás pillanatában biztosítani.

- A lízing típusára tekintettel sajátos adózási és számviteli szabályokat lehet érvényesíteni. A hitel esetén a kamatokat és felmerülő banki költségeket lehet költségként elszámolni.

A lízing futamideje: a lízingtárgy hasznos élettartamától és fedezeti értékének alakulásától függően változhat, de jellemzően minimum 1 év, mezőgazdasági eszközöknél 72 hónap is lehetséges. A finanszírozott összeg nagyságára is lehetnek minimum, illetve maximum előírások.⁸ (Hpt., Ptk.)

Lízing példa

Lízing nélküli eset:

Egy kis- és középvállalkozási körbe tartozó cég bruttó, azaz áfával növelt értéken 15 000 000 forint összegért szeretne kisteherautót vásárolni. Az anyagi lehetősége lehetővé teszi a készpénzből történő teljes önerős vásárlást, azonban szeretné megtudni, hogy milyen kondíciók mellett tudja használatba venni gépjárművét, ha zártvégű pénzügyi lízinget választana. A vállalkozás a 27%-os áfát visszaigényelheti. Az ügylet áfa tartalma 3 188 976 forint. Tehát ha teljesen önerős finanszírozást választ, akkor lényegében az áfa összegén kívül nem tud további elszámolást eszközölni.

Zárt végű pénzügyi lízing esetén:

Kiindulási adatként a vállalkozás 48 hónapos futamidőre, 0% önerő mellett, 2,5% ügyleti kamatra szeretné lízingelni a 15 000 000 forintba kerülő kisteherautót. A kamattal növelt bruttó ráfordítás összege 15 389 052 forint. Az áfa összege 3 188 976 forint, ami szintén visszaigényelhető. Adókedvezmény értéke a 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és osztalékadóról alapján 100%-ban igénybe vehető, ennek értéke 389 052 forint. Lényegében az a vállalkozás, amelynek keletkezik társasági adója, az ingyen használhatja a bank pénzét, hiszen társasági adóból leírható a kamat összege, ugyanakkor nem kell a saját forrást lekötöni, más célra is fordítható.⁹

---

⁸ <http://lizingkalkulator.hu/2017/06/22/gepjarmu-hitel-lizing-esetleg-taros-berlet-1-resz/>

⁹ A <http://nyiltlizing.hu/alapjan-sajat-szamitas>.

2019. január elsejétől változott a nyílt végű pénzügyi lízing és az operatív lízing áfa szabályozása: az üzleti és magánhasználatban egyaránt álló lízingelt autók lízingdíja áfa tartalma a következőképpen vonható le:

A lízingbevevő választhat a részletes kimutatással alátámasztott tényleges üzleti használat arányában történő levonás vagy az 50%-os átalány használata között. Ehhez nem szükséges útnyilvántartást vezetni. A választás gépjárművenként lehetséges és a futamidő alatt változhat. A korábban kötött szerződésekre is vonatkozik, de csak a 2019-től járó díjakra.¹⁰

8.3. Faktorálás

8.3.1. A faktorálás fogalma, jogi szabályozása

A faktorálás, azaz követelés megvásárlás, mint szolgáltatás az USA-ban alakult ki az 1950-es évek elején, hazánkban az 1970-es években jelent meg az exporttal foglalkozó vállalkozások életében. A kétszintű bankrendszer kialakulásától jelentős fejlődésnek és elterjedésnek indult a szolgáltatás. Már az Unidroit megállapodás is rögzíti 1988-ban, hogy milyen feladatai vannak a faktornak, többek között a hitelezés, számlavezetés, követeléskezelés (Unidroit Convention On International Factoring).

A faktorálás lényege, hogy az eladó a számlában foglalt követelését az esedéesség előtt megkapja. Amennyiben a vevő a követelés eladását követően szerez tudomást a faktorálás tényéről, akkor csendes faktorálásról beszélünk. A faktorálás segítheti az eladót likviditási problémáinak rendezésében. A faktorálás mögött külön bankári biztosíték nincs, ezért ezt nyitva szállításnak is nevezzük. A követelés eladása rendszerint nem csak egyetlen ügyletre vonatkozik, ezért az eladó és a követelés megvásárló között egy keretmegállapodás jön létre, amelynek keretében a követelés értékesítésére sor kerül, ezáltal az eladó likviditása folyamatosan biztosítható.

„**Faktorálás = faktoring, követelésvásárlás** – mindegyik szó ugyanazt a fogalmat takarja: egy vállalkozás a még ki nem egyenlített, de a jövőben befolyó számlakövetelését eladja egy pénzügyi szolgáltatónak, aki ezt az összeget előre kifizeti neki”¹¹

¹⁰ <http://lizingszovetseg.hu/hasznos/elemzesek>

¹¹ <https://cegfinanszirozás.hu/faktorálás>

A faktorálásra – hasonlóan a lízinghez – a jogszabályi keretet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben találjuk meg. A Polgári Törvénykönyv alapvetően a visszkeresetes faktoringot nevesíti, vagyis:

„Faktoring szerződés alapján a faktor meghatározott pénzüsszeg fizetésére, az adós harmadik személlyel szembeni követelésének a faktorra engedményezésére köteles; ha az engedményezett követelés esedékességekor a kötelezett nem teljesít, az adós a kapott összeg visszafizetésére és kamat fizetésére, a faktor a követelés visszaengedményezésére köteles.”

A faktor jogosult a szerződést felmondani, ha

- Az adós a fizetőképességére és az átruházott követelés jogi helyzetére vonatkozó vizsgálatot akadályozza.
- Az adós vagyoni helyzetének lényeges romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti megtérítési kötelezettségének a teljesítését.
- Az átruházott követelés kötelezettjének vagyoni helyzete oly mértékben romlik, hogy az veszélyezteti a követelés teljesítését.
- A szerződés felmondása esetén az adós köteles a faktor által fizetett összeget és kamatot megfizetni a faktornak, a faktor pedig köteles a követelést visszaengedményezni az adósra.
- Több követelés átruházása esetén a faktor jogosult egyes követelések tekintetében felmondani a szerződést.
- A szerződésre egyebekben a kölcsön kifizetésének megtagadására, a kölcsönösszeg igénybevételeének elmaradására és a kölcsön rendelkezésre tartására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- A felek, vagyis az eladó és vevő nem vitatják a számlakövetelés tartalmát.

8.3.2. Milyen jellemzői vannak a faktorálásnak?

- Az eladó rövid időn belül hozzájut az általa követelt összeg egy részéhez, ez jellemzően a követelés 80%-a, a maradék összeggel a követelés teljesülése esetén számol el a faktorcég és az eladó.
- Az eladásra kerülő követelés futamideje éven belüli, rövid lejáratú.
- Az eladó faktordíjat fizet a faktor számára, ez magában foglalja az egyszeri összegben meghatározott faktordíjat. Ez független attól, hogy sikerül-e a követelés értékét határidőben megkapni vagy sem, illetve hogy mekkora a

fizetési határidőig hátralévő napokra számított pénz használati díja, vagyis a kamat összege. A faktordíjból kell a faktornak megoldani a követelés nyilvántartásával, kezelésével, beszedésével kapcsolatos kiadásokat.

- Az eladónak nem kell foglalkoznia a követelés nyilvántartásával, annak kezelésével, a követelés eladásával, ez a feladat átkerül a követelés megvásárlójához, azaz a faktorcéghez.
- Az eladónak nem kell kivárnia amíg a vevő 60, esetenként a 90 napos fizetési határidő leteltével teljesíti a fizetési kötelezettségét. Természetesen előfordulhat, hogy a vevő még a határidő lejárata követően sem fizet, ez a probléma azonban az eladót már nem érinti.
- A követelést értékesítő vállalkozás forgóeszközgazdálkodása/pénzgazdálkodása javul, mert ahelyett, hogy pénzére vár, azt megkapva termelésre/szolgáltatásnyújtásra tudja fordítani.
- A faktor számára a vevő fizetőképessége a lényeg, mivel ő vállalja át a nemfizetés kockázatát az eladótól.
- Az eladó úgy jut forráshoz, hogy külön biztosítékról nem kell gondoskodnia.
- Azok a kis- és közepes vállalkozások is gondolkodhatnak ebben a finanszírozási módban, amelyek még működésük kezdeti fázisában vannak, hiszen a faktorcég nem az eladó fizetőképességére és készségére kíváncsi, hanem a vevőére.

8.3.3. A faktoring fajtái

a) **Visszkeresettel biztosított faktoring/visszterhes faktoring:**

Amennyiben a faktor nem tudja a vevőtől a követelést beszedni, úgy az eladó köteles azt visszavásárolni. Lényegében a faktor a kockázatokat csak részben vállalja. Ezt a típust akkor alkalmazzák a faktorcégek, amikor az eladó pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé banki hitel felvételét, ugyanakkor azok a vevők, akiknek értékesít, megbízhatóak, ezáltal a velük szemben keletkezett követelés nagy valószínűséggel megtérül. A faktoring cég türelmi időt hagy a vevőnek a fizetésre, mely alatt többször felszólítja. Amennyiben nem tesz továbbra sem eleget a fizetésnek, úgy az eladó köteles visszavenni a követelést.

b) Visszkereset nélküli faktorálás:

A faktorcég végérvényesen vállalja a követeléssel kapcsolatos nyilvántartást és az ebből eredő következményeket. A faktorcég amennyiben nem kapja meg a követelés összegét, úgy ezt a kockázatot és veszteséget teljes egészében neki kell viselnie. A követelés eladója nem vásárolja vissza a korábban eladott követelést, csak azért, hogy a faktorcég vesztesége csökkenjen. A faktorcéget az esetleges veszteségtől külön megkötött biztosítás óvhatja.

c) Belföldi faktoring:

Az ügyletek szereplői azonos országon belül bonyolítják le az ügyleteket.

d) Nemzetközi faktoring:

Külföldi vevőkkel szembeni követelés és annak finanszírozása.

e) Építőipari faktoring:

Kisebbségi tőkével rendelkező építőipari vállalkozások juthatnak rövid határidővel forráshoz úgy, hogy ügyfeleikkel szembeni követelésüket értékesítik követelés megvásárló cégeknek. Ezáltal forgótőkájük növekszik, és újabb beruházásba kezhetnek.

f) EU-s támogatások faktoringja:

Beruházások vagy egyéb pályázatok esetén az elnyert összeg napokon belül rendelkezésre áll a faktorcég közreműködésével, általában 80%-os finanszírozással lehet kalkulálni. 2019-es adatok szerint egy 10 000 000 forint támogatási összeg esetén faktoring keretében 30 napos határidővel 8 000 000 forint kerül kifizetésre, 83 333 forint faktoring költség mellett.

g) Önkormányzattal, egyéb állami szervezettel szembeni követelés faktoringja:

10 000 000 forint összegű adóvisszatérítés faktoring keretében történő finanszírozása esetén a követelés eladója 8 000 000 forint összeghez jut, 60 napos fizetési határidő esetén ez 166 667 forint faktoring költség mellett tud megvalósulni.

h) Kereskedelmi, termelői faktoring:

Multinacionális kereskedelmi cégek irányába történő értékesítésből eredő követelések megfinanszírozása faktoring keretében.¹²

---

¹² <https://cityfaktor.hu/szolgalatas/kereskedelmi-es-termeloi-faktoring>

A faktorálási tranzakció folyamata

- A visszkeresetes factoring esetén az eladó hitelképességének vizsgálata. A finanszírozási keretösszeg megállapítása.
- Vevők kiértékelése az eladó által az engedélyezés tényéről, ennek hiányában csendes faktorálásról beszélünk.
- A vevő nyilatkozik a faktorálás elfogadásáról.
- Számlák benyújtása a faktor részére.
- Számlák vételárának megelőlegezése és átutalása az eladó (szállító) számlájára.
- Amennyiben sikeres volt az ügylet, vagyis a vevő fizetett a faktornak úgy a vevői számlából fennmaradt vételár-hátralék elszámolására kerül sor.
- A vevő nemfizetése esetén a biztosító kárfizetésének érvényesítése. Természetesen itt is kiköthető az önrész, minél nagyobb ez az összeg annál kisebb lesz a biztosítói kártérítés a faktor részére, ugyanakkor a biztosítási szolgáltatás olcsóbb lesz.¹³

Forfetírozás jellemzői

A forfetírozás exportból származó, bank által garantált követelések visszkereset nélküli megvásárlását jelenti, amely a halasztott fizetésű ügyletet azonnali fizetésűvé változtatja, így mentesíti az exportőrt a követelésből eredő

- kereskedelmi,
- ország (azaz politikai és transzfer-),
- árfolyam-, valamint
- beszédési kockázatoktól.

Az exportköveteléseknek feltétel nélküli, visszavonhatatlan bankári instrumentumok által megtestesített vagy garantált követelésnek kell lenniük (pl.: halasztott fizetésű akkreditív, bankgarancia). Az adott bank elfogadhatósága esetén további biztosítékokra nincs szükség. Az ügylet gyorsan megköthető és igen egyszerű dokumentációt igényel, így nincsenek jelentős adminisztrációs és jogi költségek.¹⁴

¹³ <http://www.globalfaktor.hu/?contentid=2>

¹⁴ <https://exim.hu/component/k2/item/41-forfetirozas-rovid-lejaratu-biztosított-kovetelesvasarlas?Itemid=230>

- A faktorcég által megvásárolt követelés futamideje közép vagy hosszúlejáratú;
- a forfetírozás tárgya számla vagy váltókövetelés;
- nagy összegű követelésekre vonatkozik;
- kizárt a visszereseti jog, tehát a faktorcég a teljes követelésekockázatot átvállalja.¹⁵

8.3.4. Faktorpiaci kitekintő

2018-ban a Magyar Faktor Szövetség által közölt statisztika alapján az első tíz faktorcég listája található meg az alábbi táblázatban. A tíz vállalkozás adja a piac 99%-át, az első öt tag részesedése 91%. A faktorált ügyletek együttes értéke 2 220,61 milliárd forint volt.

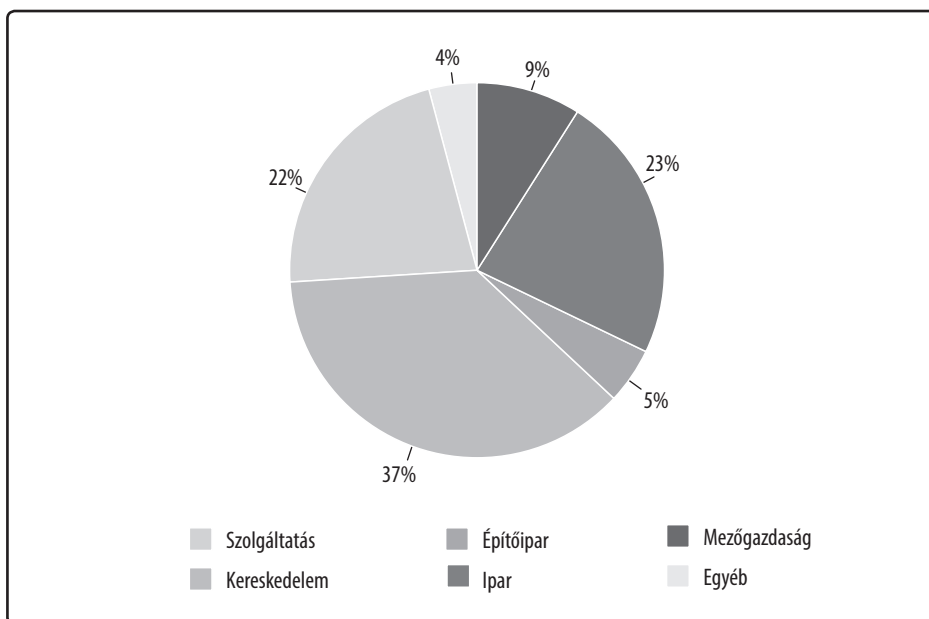
1	OTP BANK NYRT.
2	UNICREDIT BANK HUNGARY ZRT.
3	CIB BANK ZRT.
4	MKB BANK ZRT.
5	DÍJBESZEDŐ FAKTORHÁZ ZRT.
6	RAIFFEISEN BANK ZRT.
7	TAKARÉK FAKTORHÁZ ZRT.
8	BUDAPEST BANK ZRT.
9	MAGNET FAKTOR ZRT.
10	LAURUS ZRT.

2. táblázat: A faktorpiaci szereplők rangsora a lebonyolított forgalomból való részesedés alapján 2018-ban

*Forrás: Magyar Faktoring Szövetség adatai alapján saját szerkesztés
<http://www.faktoringszovetseg.hu/html/statisztika.html> 2019.03.10.*

2018-ban faktorálás keretében értékesített követelések megoszlása látható a 4. ábrán ágazatonként bemutatva. Az ábrából jól látszik, hogy a kereskedelem élt leginkább a faktorálás adta lehetőségekkel, ezt követte az ipar, majd a mezőgazdaság. A követelés értékesítés 94%-a belföldi ügyletekhez köthető, az export követelések értékesítése 4,5% az import pedig 1,5%.

¹⁵ <https://docplayer.hu/4934073-Faktoring-ugylet-forfait-ugylet-lizing.html>

4. ábra: Faktorügyletek megoszlása ágazatonként 2018-ban

*Forrás: Magyar Faktoring Szövetség adatai alapján saját szerkesztés
<http://www.faktoringszovetseg.hu/html/statisztika.html> 2019.03.10.*

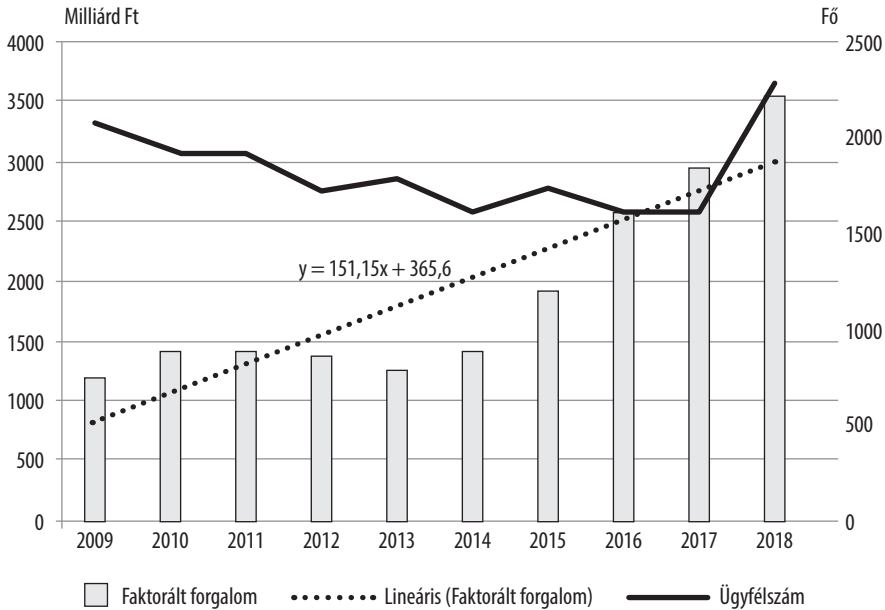
Vállalkozás formái	Részesedés	Részesedési nagyság, milliárd forint
Mikro	5%	119,92
Kis	9%	189,66
Közép	44%	981,13
Nagy	42%	929,91

3. táblázat: A faktorügyletek csoportjai a vállalkozás mérete alapján 2018-ban

*Forrás: Magyar Faktoring Szövetség adatai alapján saját szerkesztés
<http://www.faktoringszovetseg.hu/html/statisztika.html> 2019. 03. 10.*

A 3. táblázat adataiból látszik, hogy bár a szakirodalom nem köti vállalkozás mérethez a faktorálást, mint szolgáltatást, mégis a nagy és közepes vállalkozások tudnak élni ezen forrásszerzési lehetőséggel. A vizsgált tíz év alatt jelentősen nőtt a faktorálás keretében megvalósult követelés értékesítés, ez különösen 2014-től vett nagyobb lendületet. A pénzügyi gazdasági válság negatívan hatott a faktor-

tevékenységre is, ugyanakkor az ügyfélszám 2017-ig többnyire csökkenést mutat, újabb lendület 2018-ban következett be (lásd 5. ábra).

5. ábra: A faktorált forgalom és ügyfél szám alakulása 2009 és 2018 között

*Forrás: Magyar Faktoring Szövetség adatai alapján saját szerkesztés
<http://www.faktoringszovetseg.hu/html/statisztika.html> 2019.03.10.*

8.4 Irodalomjegyzék

Gál Erzsébet (2013): Hitelkérelem, banki ismeretek https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_d3_hitelkerelem_jav_scorm/6_4_2_a_lizing_fajtai_6Tbyki5IG7xOWIJE.html letöltve 2019. március 8.

Gyulai László (2013): A kis- és középvállalkozások üzleti finanszírozása. - https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_d2_1080_1082_smeuzletifin/adatok.html Letöltve 2019. 03.08.

KPMG (2014): Aktuális kérdések – egy kis ez, egy kis az. Kérdőjelek hírlevél, 2014. április. KPMG. <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2016/08/20140429-Kerdojelek-hirlevel.pdf> letöltve: 2019.03.09.

Marek, Michael (2001): Geschichte des Leasing. Neue Folge Nr. 73. ISSN 1438-4620 <https://www.competence-site.de/geschichte-des-leasing-abriss-einer-beeindruckenden-entwicklung/>

Pataki László – Gyurcsik Petronella (2017): Pénzügyi tervezés teoretikus és em-

pirikus megközelítése a finanszírozás és a tőkeszerkezet kontextusában. *Gazdaság és Társadalom*, 9. évf. 3-4 sz. -<http://dx.doi.org/10.21637/GT.2017.3-4.01>

A határon átnyúló lízing, <http://ecopedia.hu/lizing> 2019. 03. 08.

CIRR tartalma: <https://exim.hu/hasznos/arfolyamok-es-kamatlabak> letöltve: 2019. 03.09

<http://lizingkalkulator.hu/2017/06/22/gepjarmu-hitel-lizing-esetleg-taros-berlet-1-resz/>

<http://lizingkalkulator.hu/#kalkulator>

A pénzügyi és az operatív lízing elhatárolása az új Ptk. alapján. https://lizing.blog.hu/2016/02/01/a_penzugyi_lizing_es_az_operativ_lizing_elhatarolasa_az_uj_ptk_alapjan

IAS17 Nemzetközi Számviteli Standard – Lízingek – [exkss.com/devel/huHU/ifrskno/showtopicgroupview?...en...Gazdasági%20élettartam](http://exkss.com/devel/huHU/ifrskno/showtopicgroupview?...en...Gazdasagi%20élettartam)

<http://nyiltlizing.hu/> letöltve 2019. 03. 09.

2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300237.TV>

Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300237.TV>

Elemzések, adatok: <http://lizingsovetseg.hu/hasznos/elemezsek> letöltve 2019.03.09.

Factoring típusok: <https://cityfaktor.hu/szolgaltatas/kereskedelmi-es-termeloi-factoring> letöltve 2019. 03. 09.

Faktorálás fogalma: <https://cegfinanszirozasi.hu/faktoralas> letöltve 2019.03.10.

<http://www.globalfaktor.hu/?contentid=2>

Factoring ügylet: <https://docplayer.hu/4934073-Factoring-ugylet-forfait-ugylet-lizing.html> letöltve: 2019. 03. 14.

Forfetiőzés: <https://exim.hu/component/k2/item/41-forfetiőzés-rovid-lejartu-biztosított-követelésvesztés?Itemid=230>

Unidroit Convention On International Factoring: <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700085.TV> 1997. évi LXXXV. törvény a nemzetközi követelés-vételről szóló, Ottawában, 1988. május 28-án kelt UNIDROIT Egyezmény kihirdetéséről, letöltve: 2019. 03. 16.

MNB (2019): A Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szektorok adatainak idősorai: Pénzügyi vállalkozások. <https://www.mnb.hu/felugyelet/idosorok/i-penz-es-hitelpiaci-szervezetek/penzugyi-vallalkozasok-idosorai> 2019.03.23.